

BØRN&UNGE FORSKNING

Blegdamsvej 124
2100 København Ø
Telefon: 3546 5100
Telefax: 3546 5099
E-mail: b&u@bupl.dk
www.boernogunge.dk

REDAKTIONEN

Ansvarshavende redaktør:

Ida Thuesen Nielsen (ltm)

Redaktionschef:

Lene Søborg (søb)

Redaktion:

Anders W. Christensen (awc)
Peter Engelbrekt Petersen (ppn)
Rikke Jensen (rjn)
Camilla Mehlsen, DPU

Grafisk tilrettelæggelse:

Jeanne Olsen (jno)

Institut for Uddannelse
og Pædagogik (DPU),
Aarhus Universitet har
leveret bladets artikler.

BUPL'S FORSKNINGSSATSNING

Blegdamsvej 124
2100 København Ø
v/ Konsulent Peter Engelbrekt Petersen
Telefon: 3546 5142
E-mail: ppn@bupl.dk
www.bupl.dk/forskning

B U P L



Børne- og Ungdomspædagogernes
Landsforbund

Blegdamsvej 124
2100 København Ø
Telefon: 3546 5000
(kl. 9-15)
Telefax: 3546 5039
E-mail: bupl@bupl.dk
www.bupl.dk

TRYK

Stibo Graphic
Kontrolleret oplag: 69.738
ISSN: 1903-962X



forord

PÆDAGOGIK FOREGÅR I RUM – INDE SOM UDE

At vores pædagogiske aktiviteter foregår inden for nogle fysiske rammer er naturligvis en selvfølge. Men hvad disse fysiske rammer har af betydning for den pædagogiske praksis, er de seneste år kommet mere i fokus. Derfor har vi valgt, at dette nummer af Børn&Unge Forskning skal fokusere på igangværende forskning om rum og bevægelse.

Pædagoger arbejder inden for og med forskellige fysiske rammer: fra mindre ombyggede lejligheder eller nedlagte butikker til bondegårde, landsbymiljøer eller i skovbørnehaver. Denne store forskellighed giver meget forskellige aktivitetsmuligheder.

De seneste år er der kommet et stigende fokus fra arkitekternes side på først skolebyggerier og nu også på daginstitutionsbyggerier. Det er glædeligt og illustrerer den øgede bevidsthed omkring rummenes betydning for børns liv. Siden 2008 har BUPL støttet et forskningsprojekt med titlen *Plads til trivsel og udvikling*.

Det projekt kombinerer arkitektonisk indsigt med pædagogiske refleksioner. Projektet har været ledet af arkitekt og seniorforsker Inge Mette Kirkeby, som sammen med ph.d.-studerende Marie Gammelby har studeret, hvordan forskellige fysiske rammer får betydning for pædagogikken. De peger blandt andet på, at pædagoger i højere grad bør diskutere og forholde sig til, hvordan de forvalter rummene. I artiklen peges også på, at en funktionsopdeling, hvor bestemte zoner rammesætter bestemte typer af adfærd, kan være nyttig. Sådant er mange institutioner allerede indrettet i dag, men måske trænger vi til at diskutere de pædagogiske tanker, der ligger bag bestemte typer af indretninger – inde som ude.

KROPPEN ER GENOPDAGET

Ikke kun rummenes betydning, men også børn og unges kroppe er kommet i stigende fokus. Vi har fået en lang række idrætsinstitutioner over hele landet, og vi har fået øget fokus på bevægelse i SFO'erne ved hjælp af mål- og indholdsplanerne. Det afspejler nok en generel trend,

hvor sundhed, rigtig kost og rigelig bevægelse bliver idealiseret. Det kan der være mange gode grunde til, og som professor Thomas Moser påpeger, er motion og sport ikke nok i sig selv. Børn er heldigvis rigtig gode til selv at bruge deres kroppe til at udforske og derved erobre omverdenen. Derfor virker det også lettere absurd, når myndigheder stiller krav om, at børnehavebørn skal bevæge sig mindst 60 minutter om dagen. Alle, der har arbejdet med børn i den alder, ved, hvilke 'overgreb' det kræver at forhindre dem i det.

Men det betyder ikke, at vi pædagoger bare kan overlade den fysiske udvikling til børnene selv og i stedet fokusere på den kognitive udvikling. For det første går de to ting hånd i hånd, så det kan slet ikke skilles ad. For det andet er vi lovgivningsmæssigt forpligtet til at fokusere på krop og bevægelse, blandt andet gennem læreplanerne. For det tredje, og det er nok det vigtigste, så er børns udvikling af kropsbevidsthed enormt vigtig. Det giver selvtillid, læring og ikke mindst hjælper det børn til at sige fra overfor overgreb. Og den udvikling kan pædagoger i høj grad rammesætte gennem pædagogiske aktiviteter.

RUM OG BEVÆGELSE ER OGSÅ ARBEJDSMILJØ

BUPL har i mange år fokuseret på pædagogers fysiske arbejdsmiljø. Det har der været gode grunde til. Vi har set mange pædagoger blive fysisk nedslidte, der er stadig alt for meget støj og dårligt indeklima mange steder, og der er stadig problemer med, at kommunerne prøver at presse flere og flere børn ind på alt for lidt plads. Kampen for et bedre arbejdsmiljø skal fortsætte. Det øgede fokus på rummenes betydning samt krop og bevægelse skal ikke erstatte det fortsatte fokus på det fysiske arbejdsmiljø. Et godt arbejdsmiljø er ikke i modsætning til en pædagogik, som understøtter børns bevægelse i inspirerende rammer.

God læselyst

Allan Baumann